

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Paketoitujen sijoitustuotteiden avaintiedot

Työryhmämuistio

Valtiovarainministeriön julkaisu – 46/2015

Rahoitusmarkkinat

Paketoitujen sijoitustuotteiden avaintiedot

Työryhmämuistio

Valtiovarainministeriön julkaisu – 46/2015

4041 0017
Painotuote

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

PL 28 (Snellmaninkatu 1 A) 00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin 0295 16001 (vaihde)

Internet: www.vm.fi

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö/Tietotuki- ja julkaisuyksikkö/Pirkko Ala-Marttila

Kuvailulehti

Julkaisija ja julkaisu-aika	Valtiovarainministeriö, joulukuu 2015	
Tekijät	Paketoituiden sijoitus- ja vakuutus tuotteet -työryhmä	
Julkaisun nimi	Paketoitujen sijoitustuotteiden avaintiedot - Työryhmämuistio	
Asiasanat	sijoittaja, sijoittaminen, sijoitustuotteet, esitteet, kuluttajat	
Julkaisusarjan nimi ja numero	Valtiovarainministeriön julkaisu 46/2015	
Julkaisun myynti/jakaja	Julkaisu on saatavissa pdf-tiedostona osoitteesta www.vm.fi/julkaisut .	
ISBN 978-952-251-736-4 (PDF) ISSN 1797-9714 (PDF)	Sivuja 38	Kieli Suomi

Tiivistelmä

Työryhmä ehdottaa, että Finanssivalvonnalle annetaan uusia valvonta- ja seuraamusvaltuuksia liittyen paketoitujen ja vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden avaintietoasiakirjan laatimiseen tarjottaessa tuotteita ei-ammattimaisille sijoittajille. PRIIP-tuotteiden kehittäjille ja niitä myyville toimijoille ehdotetaan velvollisuutta toimittaa avaintietoasiakirja tiedoksi Finanssivalvonnalle viimeistään silloin, kun tuotteen tarjoaminen aloitetaan Suomessa. Lisäksi työryhmä ehdottaa poistettavaksi vaihtoehtorahastojen avaintietoesitteen laatimista koskeva poikkeusmahdollisuus, joka koskee vaihtoehtorahastojen tarjoamista ei-ammattimaisille sijoittajille.

Finanssivalvonta toimisi kansallisena viranomaisena, joka voisi määrätä hallinnollisia seuraamuksia avaintietoasiakirjan laatimisen laiminlyönnistä tai puutteista asiakirjan tiedoissa tai toimittamisessa ei-ammattimaisille sijoittajille. Avaintietoasiakirja tulisi toimittaa tiedoksi Finanssivalvonnalle viimeistään silloin, kun tarjoaminen aloitetaan Suomessa. Finanssivalvonnalla olisi valtuudet keskeyttää sääntelyn edellyttämien kriteerien täytyessä paketoitun tuotteen markkinointi tai markkinoinnin valmistelu ei-ammattimaisille asiakkaille. Finanssivalvonnalle määritetyt uudet tehtävät ja valtuudet eivät vähentäisi kuluttaja-asiamiehen rinnakkaisesta toimivaltaa kuluttajansuojakysymyksissä.

Vaihtoehtorahastoista voitaisiin tuottaa avaintietoesite samaan tapaan kuin sijoitusrahastoista siirtymäsäännöksen nojalla 31.12.2019 asti tai siirtyä tuottamaan asetuksen tarkoittamaa avaintietoasiakirjaa.

Presentationsblad

Utgivare och datum	Finansministeriet, december 2015	
Författare	Arbetsgruppen för paketerade investerings- och försäkringsprodukter	
Publikationens titel	Paketoitujen sijoitustuotteiden avaintiedot - Työryhmämuistio	
Publikationsserie och nummer	Finansministeriet publikationer 46/2015	
Beställningar/distribution	Publikationen finns på finska i PDF-format på www.vm.fi/julkaisut .	
ISBN 978-952-251-736-4 (PDF) ISSN 1797-9714 (PDF)	Sidor 38	Språk Finska

Sammandrag

Arbetsgruppen föreslår att Finansinspektionen skulle beviljas nya tillsyns- och sanktionsbefogenheter i anslutning till utarbetandet av faktablad om paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter då produkterna erbjuds åt icke-professionella investerare. Utvecklare och försäljare av PRIIP-produkter föreslås bli förpliktade att sända faktabladet till Finansinspektionen för kännedom senast då produkten börjar tillhandahållas i Finland. Arbetsgruppen föreslår också att möjligheten till undantag från utarbetandet av faktablad om alternativa investeringsfonder, som gäller erbjudandet av dessa till icke-professionella investerare, skulle slopas.

Finansinspektionen föreslås vara den nationell myndighet som kan påföra administrativa påföljder på grund av brister i eller försummelse av faktablad eller av lämnandet av dem till icke-professionella investerare. Faktablad ska sändas till Finansinspektionen för kännedom senast då produkten börjar tillhandahållas i Finland. Finansinspektionen föreslås, om de förutsatta kriterierna uppfylls, få befogenhet att avbryta marknadsföringen eller planeringen av marknadsföringen av paketerade produkter till icke-professionella kunder. Finansinspektionens nya uppgifter och befogenheter ska inte inskränka på konsumentombudsmanens parallella behörighet i fråga om konsumentskyddsfrågor.

Det föreslås att faktablad om alternativa investeringsfonder antingen skulle kunna produceras med stöd av en övergångsbestämmelse ända till den 31 december 2019, eller att man övergår till faktablad som avses i förordningen.

Description page

Publisher and date	Ministry of Finance, December 2015	
Author(s)	Working group on packaged retail and insurance-based investment products	
Title of publication	Paketoitujen sijoitustuotteiden avaintiedot - Työryhmämuistio	
Publication series and number	Ministry of Finance publications /2015	
Distribution and sale	The publication can be accessed in pdf-format in Finnish at www.vm.fi/julkaisut .	
ISBN 978-952-251-736-4 (PDF) ISSN 1797-9714 (PDF)	No. of pages 38	Language Finnish
Abstract <p>The working group proposes that the Financial Supervisory Authority be given new supervisory and sanctioning powers relating to the preparation of the key information documents of packaged retail and insurance-based investment products (PRIIPs), when such products are offered to non-professional investors. It is proposed that developers of PRIIP products and actors selling them be obliged to submit the key information document for information to the Financial Supervisory Authority no later than when the product begins to be offered in Finland. In addition, the working group proposes the abolition of the derogation option relating to the preparation of the key investor information document of alternative investment funds applies to the offering of alternative investment funds to non-professional investors.</p> <p>The Financial Supervisory Authority would act as the national authority, which could impose administrative sanctions for neglect of preparation of the key information document or for omissions in the document information or in the supply of the document to non-professional investors. The key information document should be submitted for information to the Financial Supervisory Authority when the offering of the product begins in Finland. The Financial Supervisory Authority would have the power to suspend the marketing or preparation of marketing to non-professionals customers of a packaged product when the regulatory criteria are met. The new duties and powers specified for the Financial Supervisory Authority would not reduce the parallel authority of the Consumer Ombudsman in consumer protection issues.</p> <p>With respect to alternative investment funds, the key investor information document could be produced in the same way as for investment funds under the transition rule until 31 December 2019 or the provision of a key information document as prescribed by the decree could be adopted.</p>		

Valtiovarainministeriölle

Valtiovarainministeriö asetti 16.3.2015 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotukset lakien ja asetusten muutoksiksi ja lisäyksiksi vähittäismarkkinoille tarkoitettuja paketoituja ja vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita (PRIIP-tuotteita) koskevista avaintieto-asiakirjoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1286/2014, jäljempänä *PRIIP-asetus* tai *asetus* toimeenpanemiseksi.

1 Työryhmän toimeksianto

Työryhmän oli toimeksiantonsa mukaisesti valmisteltava hallituksen esityksen muotoon lakiehdotukset, joilla:

- tehdään lainsäädäntöön asetuksen soveltamisen kannalta tarpeelliset tarkistukset.
- täsmennetään asetuksen soveltamisala kansallisesti sijoitussidonnaisiin vakuutus- tuotteisiin ja selvitetään tarve ulottaa asetuksen soveltamisala kansallisen harkintavaltuuden puitteissa laajemmin myös muihin vastaaviin tuotteisiin, joiden takaisinostoarvo on sidottu kohdesijoitusten arvonkehitykseen.
- arvioidaan asetuksen edellyttämä valvontarakenne ja tarvittavat viranomaisresurssit.

Toimeksiantonsa mukaan työryhmä voi kutsua työnsä tueksi pysyviä asiantuntijoita ja asettaa työnsä tueksi valmisteluryhmiä.

Työryhmän tuli saada työnsä valmiiksi 31.10.2015 mennessä. Työryhmän puheenjohtajaksi määrättiin neuvotteleva virkamies Paula Kirppu valtiovarainministeriöstä. Työryhmän jäseniksi määrättiin lainsäädäntöneuvos Janne Häyrynen valtiovarainministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Katri Kummoinen oikeusministeriöstä, johtaja Hannu Ijäs sosiaali- ja terveysministeriöstä, markkina- ja valvoja Päivi Turunen Finanssivalvonnasta ja lakimies Rikhard Merikoski Kilpailu- ja kuluttajavirastosta. Työryhmän sihteeriksi määrättiin neuvotteleva virkamies Tarja Kotkavuo valtiovarainministeriöstä.

2 Työryhmän järjestäytyminen ja työn organisointi

Työryhmän päätöksellä pysyviksi asiantuntijoiksi kutsuttiin johtava lakimies Mari Pekonen-Ranta Finanssialan Keskusliitosta sekä johtava neuvonantaja Ville Raulos Vakuumus- ja rahoitusneuvonnasta. Työryhmän sihteerinä toimi neuvotteleva virkamies Tarja Kotkavuo 30.8.2015 asti, jonka jälkeen työryhmän puheenjohtaja hoiti sihteerin tehtävät oman tehtävänsä ohella. Työryhmän muistion valmisteluun on lisäksi osallistunut säädösvalmisteluavustaja Anu Pietarinen (valtiovarainministeriö). Työryhmä otti nimekseen PRIIP-työryhmä.

3 EU-lainsäädännön huomioon ottaminen

Työryhmän työskentely on perustunut PRIIP-asetukseen, jota sovelletaan Euroopan Unionin jäsenvaltioissa 31.12.2016 lukien. Asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta ja asetuksen kanssa ristiriitaiset kansalliset lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset on poistettava Suomen laista ja vastaavasti asetuksen edellyttämät hallinnolliset sanktiot on lisättävä Suomen lakiin ja julkaistava viimeistään 31.12.2016.

Ei-ammattimaisille sijoittajille tarjottavia paketoituja sijoitustuotteita, PRIIP-tuotteita ovat muun muassa sijoitusrahastot, vaihtoehtorahastot, strukturoidut talletukset, strukturoidut joukkovelkakirjalainat, säästöhenkivakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset. Asetusta voidaan kansallisesti päättää soveltaa myös sen soveltamisalan ulkopuolelle jääviin tuotteisiin. Ennen asetuksen voimaantuloa edellä mainittujen tuotteiden tiedonantovelvollisuudesta on säädetty monin eri tavoin. Ei-ammattimaiset sijoittajat ovat saaneet paketoituista tuotteista tietoa usein vaikeasti ymmärrettävässä muodossa, mikä on vaikeuttanut sijoituksiin liittyvien riskien ja kustannusten arviointia ja eri tuotteiden vertailua, vaikka monet näistä tuotteista ovat sijoittajan kannalta keskenään kilpailevia tuotteita. Suomessa keskenään kilpailevien säästämistuotteiden vertailtavuutta ja sijoittajansuojan tarvetta on käsitelty useissa asiantuntijaselvityksissä ja viimeksi sijoittajille annettavia tietoja hallituksen esityksessä laiksi sidotusta pitkäaikaissäästämisestä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 159/2009 vp).

PRIIP-asetus velvoittaa paketoitujen sijoitustuotteen kehittäjän laatimaan tuotteesta lyhyen yleistajuisen ja määrämuotoisen avaintietoasiakirjan, jonka on tarkoitus helpottaa paketoitujen tuotteiden vertailtavuutta ja sijoituspäätöksen tueksi tarvittavien tietojen saamista yksinkertaisessa ja ymmärrettävässä muodossa.

Asetuksessa on jätetty jäsenvaltioiden kansalliseen harkintaan säätää velvollisuudesta toimittaa avaintietoasiakirja etukäteen tiedoksi valvontaviranomaiselle ja harkintavaltaa hallinnollisiin seuraamuksiin liittyvissä kohdissa sekä ilmiantojärjestelmissä. Asetuksessa siirretään komissiolle valta hyväksyä yksityiskohtaisia delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä. Lisäksi asetuksessa varaudutaan teknisten täytäntöönpanostandardien antamiseen avaintietoasiakirjan muodosta ja toimittamisesta sijoittajalle.

4 Työryhmän ehdotusten tavoitteet

Työryhmän esitysten tavoitteena on varmistaa asetuksen edellyttämä kansallinen toimeenpano asetuksen soveltamisajankohdasta 31.12.2016 lukien huomioiden paketoitujen sijoitustuotteiden kansalliset erityispiirteet Suomessa. Työryhmä on erityisesti harkinut kansallisen soveltamisalan ulottuvuutta ja tarvetta mahdollisesti laajentaa asetuksen mukaista soveltamisalaa kansallisesti laajemmaksi yksilöllisiin eläkevakuutuksiin tai pitkäaikaissäätämissopimuksiin, jäljempänä PS-sopimukset.

5 Työryhmän keskeiset ehdotukset

Työryhmän ehdotukset on laadittu toimeksiannon mukaisesti hallituksen esityksen muotoon. Ehdotus koostuu muutoksista lakiin Finanssivalvonnasta ja lakiin vaihtoehtorahastojen hoitajista. Työryhmä ei päätenyt ehdottamaan asetuksen soveltamisalan kansallista laajentamista. Päätökseen vaikuttivat useat tekijät. Asetuksen lähtökohtaisesta soveltamisalarajauksesta johtuen avaintietoasiakirjan sisältövaatimuksissa ei ole huomioitu eläketuotteiden erityispiirteitä, kuten verotuksen tai pitkän sitoutumisen vaikutuksia. Suomessa vapaaehtoisia eläketuotteita koskevia kansallisia säädöksiä voidaan pitää myös riittävinä sen varmistamiseksi, että vakuutusnottaja tai PS-sopimuksen tekijä saa tuotteesta asianmukaiset tiedot ennen sopimuksen tekemistä. PS-sopimuksen toimintamalli poikkeaa lisäksi paketoitujen sijoitustuotteiden määritelmästä, kun siinä sijoittaja omistaa suoraan sopimuksen tarkoittamat sijoituskohteet. PS-sopimukseen liitettävät sijoituskohteet voivat sinänsä täyttää itsenäisesti paketoitujen sijoitustuotteiden määritelmän, kuten esimerkiksi sijoitusrahastot. Komissiolle on asetuksessa säädetty velvollisuus tarkastella uudelleen asetuksen soveltamisalaa myös eläketuotteiden osalta 31.12.2018 mennessä.

Finanssivalvonnan valvonta- ja seuraamusvaltuudet

Interventiovaltuudet

Työryhmän ehdotuksen mukaan Finanssivalvonta toimisi PRIIP-asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena ja valvoisi asetuksen 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti Suomessa tai Suomesta käsin markkinoitavien, tarjottavien tai myytävien vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden markkinoita. Finanssivalvonta voisi myös käyttää asetuksen 17 artiklassa määriteltyjä interventioitoimia. Muiden paketoitujen sijoitustuotteiden osalta vastaavista valvonta- ja interventiovaltuuksista on säädetty muussa sääntelyssä.

Hallinnolliset seuraamukset

Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonnalla olisi PRIIP-asetuksessa edellytetty valtuus määrätä taloudellisia hallinnollisia seuraamuksia asetuksen tiettyjen säännösten rikkomisesta. Ehdotetut määrät ovat samat kuin asetuksessa säädetyt eli kansallisesti ei säädetä korkeammista hallinnollisista seuraamusmaksuista. Oikeushenkilölle määrättävän seuraamusmaksun ehdotetaan olevan enintään joko 5 miljoonaa euroa tai kolme prosenttia kyseisen oikeushenkilön vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta konsernitason laskeutena sen mukaan, kumpi olisi suurempi. Luonnollisten henkilöiden seuraamusmaksun enimmäismääräksi ehdotetaan 700 000 euroa. Edellä mainitut enimmäismäärät voitaisiin kuitenkin ylittää niissä tilanteissa, joissa rikkomuksella saavutettu määritettävissä oleva hyöty tai vältetty tappio olisi kyseisiä enimmäismääriä suurempi. Näissä tilanteissa seuraamusmaksun enimmäismäärä voisi olla kaksi kertaa suurempi kuin rikkomisella saatu hyöty.

Asetuksen soveltaminen vaihtoehtorahastoihin Suomessa

Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain poikkeuslupamahdollisuus ehdotetaan poistettavaksi, jotta asetuksen edellytykset siirtymäsäännöksen soveltamisesta kansallisesti täyttyvät myös vaihtoehtorahastoista laadittaviin avaintietoositteisiin. Suomessa voimassa olevan lain mukaan vaihtoehtorahastoja voi tarjota myös ei-ammattimaisille sijoittajille edellyttäen, että rahaston hoitajalla on toimilupa ja että vaihtoehtorahastosta on laadittu avaintietoosite samoin kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaisista sijoitusrahastoista, ellei Finanssivalvonta ole myöntänyt poikkeuslupaa tarjota vaihtoehtorahastoa ei-ammattimaisille sijoittajille ilman avaintietoositettä.

6 Jatkovalmistelu

Paketoituiden sijoitustuotteet ovat merkittävä ei-ammattimaisille sijoittajille tarjottava tuoteriippimä. PRIIP-asetuksen tarkoittaman avaintietoasiakirjan soveltuvuudesta kaikentyyppisiin paketoituihin tuotteisiin ei ole käytännön kokemuksia. Vastaavantyyppinen asiakirja on ollut käytössä sijoitusrahastoissa ja sijoittajakokemukset siellä ovat olleet myönteisiä. Avaintietoasiakirjan käytön laajentamisesta esimerkiksi eläketuotteisiin ei EU-tasolla ole vielä tehty päätöksiä. Asiaa kuitenkin valmistellaan eurooppalaisessa valvontaviranomaisessa, ja samalla odotetaan kokemuksia PRIIP-asetuksen soveltamisesta. Eläketuotteiden osalta asiakirjan sisältöä tulee asianmukaisella tavalla sopeuttaa ottaen huomioon eläketuotteiden ominaispiirteet.

Työryhmä on pitänyt 10 kokousta. Työryhmä on lisäksi järjestänyt kuulemistilaisuuden 24.9.2015. Kuulemistilaisuuteen kutsuttiin työryhmässä edustettuina olevien tahojen lisäksi edustajat seuraavista viiteryhmistä: Kuluttaja-asiamies, Suomen Pörssisäätiö, Osakesäästäjien Keskusliitto ry, Suomen pääomasijoitusyhdistys ry, Suomen Strukturoitujen Sijoitustuotteiden yhdistys ry, Suomen Vakuutusmeklariliitto ry,

Työryhmä on jättänyt muistion yksimielisesti. Saatuaan työnsä valmiiksi työryhmä luovuttaa muistionsa kunnioittavasti valtiovarainministeriölle.

Helsingissä 30. päivänä lokakuuta 2015

Paula Kirppö

Janne Häyrynen

Katri Kummoinen

Hannu Ijäs

Päivi Turunen

Rikhard Merikoski

Sisältö

Valtiovarainministeriölle.....	9
Luonnos hallituksen esityksi eduskunnalle laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja laiksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta	
Esityksen pääasiallinen sisältö.....	17
Perustelut.....	18
1 Johdanto.....	18
2 Asetuksen keskeinen sisältö.....	18
3 Nykytila.....	20
4 Nykytilan arviointia	21
5 Ehdotetut muutokset.....	24
6 Esityksen vaikutukset.....	25
7 Asian valmistelu.....	26
8 Suhde perustulakiin ja säätämisyjärjestys.....	27
Lakiehdotukset	28
Lakiehdotukset ruotsiksi (Lagförslag)	32

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja laiksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annettua lakia ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annettua lakia vähittäismarkkinoille tarkoitettuja paketoituja ja vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita (PRIIP-tuotteita) koskevista avaintietoasiakirjoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen täytäntöön panemiseksi.

Finanssivalvonnasta annettuun lakiin lisättäisiin säännös Finanssivalvonnan toimimisesta asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Finanssivalvonta valvoisi Suomessa tai Suomesta käsin markkinoitavien, tarjottavien tai myytävien vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden markkinoita ja sille tulisi myös uusi valtuus käyttää asetuksessa määriteltyjä interventiotoimia, jotka koskevat kyseisten toimintojen harjoittamista. Lakiin lisättäisiin myös säännökset hallinnollisen seuraamusmaksun soveltamisalasta ja enimmäismäärästä sekä toimijoita koskeva velvollisuus toimittaa avaintietoasiakirja tiedoksi viranomaiselle viimeistään kun tarjoaminen aloitetaan Suomessa.

Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetusta laista kumottaisiin avaintietoesitteen laatimista koskeva poikkeusmahdollisuus.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 31 päivänä joulukuuta 2016.

PERUSTELUT

1 Johdanto

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 26 päivänä marraskuuta 2014 asetuksen (EU) N:o 1286/2014 vähittäismarkkinoille tarkoitettuja paketoituja ja vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita (PRIIP-tuotteita) koskevista avaintietoasiakirjoista, jäljempänä *PRIIP-asetus* tai *asetus*, joka tuli voimaan 29 päivänä joulukuuta 2014. Asetusta sovelletaan 31 päivästä joulukuuta 2016 lukien asetuksen 32 artiklassa säädetyn poikkeuksen. Asetuksen tavoitteena on avoimuuden lisääminen ei-ammattimaisille sijoittajille tarkoitetuilla sijoitusmarkkinoilla. Asetuksen säännöksiä voidaan täydentää yksityiskohtaisilla delegoiduilla säädöksillä ja täytäntöönpanosäädöksillä.

Asetuksen taustalla on komission huhtikuussa 2009 antama tiedonanto vähittäismarkkinoille tarkoitetuista paketoituista sijoitustuotteista (PRIIP), josta valtioneuvosto on informoinut eduskuntaa 30 päivänä heinäkuuta 2009 päivättyllä E-kirjelmällä (E 90/2009 vp). Tiedonannossa todettiin kaksi osa-aluetta, joilla tarvitaan lisäsääntelyä: myyntiin sovellettavat säännökset ja tuotetietojen antamista koskevat säännökset. Jälkimmäiseen osa-alueeseen liittyen komissio antoi 3 päivänä heinäkuuta 2012 asetusehdotuksen sijoitustuotteita koskevista avaintietoasiakirjoista KOM(2012)352. Valtioneuvosto on informoinut eduskuntaa komission ehdotuksesta 24 päivänä syyskuuta 2012 päivättyllä valtioneuvoston kirjelmällä (U 58/2012vp).

Asetuksen lisäksi EU on toteuttanut myyntipalveluita koskevia sijoittajansuojatoimenpiteitä antamalla uudistetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta, jäljempänä *MiFID II direktiivi*. Lisäksi uusi vakuutusten tarjoamista koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi hyväksytään lopullisesti loppuvuodesta 2015. Direktiivi korvaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/92/EY vakuutusedustuksesta, jäljempänä *vakuutusedustusdirektiivi*. Tavoitteena on ollut muun muassa yhdenmukaistaa vakuutuksia koskevia myyntisääntöjä MiFID II direktiivin sääntöjen kanssa. EU:n tavoitteiden mukaisesti myös yhteissijoitusyrityksen toimintaan on kohdennettu tarkentavaa säilytysyhteisösääntelyä. Euroopan parlamentin ja neuvoston siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetussa direktiivissä 2009/65/EY, jäljempänä *sijoitusrahastodirektiivi*, säädetty säilytysyhteisöjärjestelmä kuuluu rahastosijoittajan suojan kulmakiiviin.

EU on toteuttanut jo aikaisemmin sijoitusrahastodirektiivin yhteydessä uudistuksen sijoitusrahastoista annettavasta avaintietoositteestä. Tavoitteena oli annettavien tietojen tiivistäminen, yksinkertaistaminen ja keskittyminen sijoittajien kannalta tärkeimpien avaintietojen antamiseen ymmärrettävässä muodossa. PRIIP-asetuksen on tarkoitus parantaa tietojen antamista myös muista paketoituista sijoitustuotteista. Ei-ammattimaisen sijoittajan olisi sijoitustuotteen muodosta riippumatta aina saatava tiivistettyjä, vertailukelpoisia ja vakiomuotoisia tietoja asiakirjoissa, joita kutsutaan avaintietoasiakirjoiksi.

2 Asetuksen keskeinen sisältö

Asetuksen soveltamisala on laaja. Asetuksen 1 artiklan mukaan asetuksessa vahvistetaan yhtenäiset säännöt paketoitujen sijoitus- ja vakuutusmuotoisten tuotteiden, jäljempänä *paketoidut sijoitustuotteet* tai *PRIIP-tuotteet*, kehittäjän laatiman avaintietoasiakirjan muodosta ja sisälöstä sekä avaintietoasiakirjan toimittamisesta ei-ammattimaiselle sijoittajalle. Asetusta sovel-

letaan 2 artiklan mukaan sekä paketoitujen tuotteiden kehittäjiin että niistä neuvoa antaviin tai niitä myyviin tahoihin. PRIIP-tuotteet on määritelty asetuksen 4 artiklassa ja niitä ovat lähtökohtaisesti sellaiset sijoitukset, joiden ei-ammattimaiselle sijoittajalle takaisin maksettava määrä voi vaihdella sijoituksen oikeudellisesta muodosta riippumatta, koska se on kytketty viitearvojen vaihteluun tai omaisuuserään, jota sijoittaja ei hanki suoraan. Asetuksen 2 artiklassa on säädetty soveltamisalan rajauksesta.

Asetuksen 3 artiklan mukaan avaintietoasiakirja ei yksinään riitä korvaamaan muita tietojen antamista koskevia vaatimuksia, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta, jäljempänä *esite-direktiivi*, mukaista tiivistelmää tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta, jäljempänä *Solvenssi II direktiivi*, mukaisia tietojen antamista koskevia vaatimuksia.

Avaintietoasiakirjaa koskevia vaatimuksia sovelletaan asetuksen johdanto-osan 26 kohdan mukaan seuraavien Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien mukaisten vaatimusten ohella: kuluttajille tarkoitettujen rahoituspalvelujen etämyynnistä ja neuvoston direktiivin 90/619/ETY sekä direktiivien 97/7/EY ja 98/27/EY muuttamisesta annettu direktiivi 2002/65/EY ja tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista annettu direktiivi 2000/31/EY.

Asetuksen 4 artiklassa määritellään asetuksessa käytetyt käsitteet kuten toimivaltainen viranomainen, jolla tarkoitetaan kansallisia viranomaisia, jotka jäsenvaltio on nimennyt valvomaan niiden vaatimusten täyttymistä, joita asetuksella asetetaan PRIIP-tuotteiden kehittäjille sekä PRIIP-tuotteista neuvoja antaville tai niitä myyville henkilöille.

Vastuu avaintietoasiakirjan laatimisesta kuuluu asetuksen 5 artiklan mukaan nimenomaisesti asetuksessa tarkoitettulle PRIIP-tuotteen kehittäjälle. Kehittäjällä tarkoitetaan tahoa, joka kehittää sijoitustuotteen tai joka on muuttanut olennaisesti jo olemassa olevan sijoitustuotteen riski- tai kustannusrakennetta siten, että muutokset on katsottava tuotteen jällekehitykseksi, kuten asetuksen 4 artiklassa täsmennetään. Sillä, että annettavien tietojen laadinta annetaan osittain tai kokonaan kolmansien osapuolten tehtäväksi, kuten voi tapahtua yhteistoiminnassa jakelijoiden kanssa, ei ole vaikutusta tuotteen kehittäjän kokonaisvastuuseen avaintietoasiakirjasta.

Asetuksen 6—10 artiklassa säädetään avaintietoasiakirjan muodosta ja sisällöstä. Avaintietoasiakirjassa olevat tiedot ovat ennen sopimuksen tekoa annettavaa tietoa. Kaikkien avaintietoasiakirjojen ulkoasun on oltava standardoitu ja niiden sisällössä on keskityttävä helposti ymmärrettävässä muodossa esitettyihin avaintietoihin. Avaintietoasiakirjassa on oltava kaikki olennainen tieto, jotta sijoittaja ei tarvitse muita asiakirjoja saadakseen käsityksen sijoitustuotteen keskeisistä ominaisuuksista ja tehdäkseen riittävään tietoon perustuvan sijoituspäätöksen. Avaintietoasiakirja on pidettävä selkeästi erillään markkinointiaineistosta.

Asetuksen 11 artiklassa säädetään PRIIP-tuotteen kehittäjän vahingonkorvausvastuusta. Asetuksen mukaan ei-ammattimainen sijoittaja voi vaatia vahingonkorvausta vahingosta, joka on aiheutunut joko siitä, että avaintietoasiakirja on harhaanjohtava, epätarkka tai ristiriidassa oikeudellisesti sitovien, sopimusta edeltävien asiakirjojen tai sopimusasiakirjojen olennaisten osien taikka asetuksen 8 artiklassa säädettyjen avaintietoasiakirjan laatimista koskevien veloitteiden osalta. Asetuksen mukaan vahingonkorvausta voi kyseisestä vahingosta vaatia kansallisen lainsäädännön mukaan. Myös vahingon ja vahingonkorvauksen määritelmien osalta viitataan kansalliseen lainsäädäntöön. Asetuksessa säädetään vielä nimenomaisesti, että se ei

estä nostamasta muita siviilioikeudelliseen vastuuseen perustuvia kanteita kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Asetuksen 13 artiklassa edellytetään, että avaintietoasiakirja on annettava ei-ammattimaiselle sijoittajalle. Tuotteen jakelijan tai kehittäjän, joka myy tuotteen ei-ammattimaiselle sijoittajalle, on annettava avaintietoasiakirja mahdolliselle sijoittajalle hyvissä ajoin ennen sijoitustuotteeseen liittyvän liiketoimen tekemistä. Tietojen antoajankohta on ensisijaisen tärkeä, sillä asiakirja on toimitettava ennen sijoituspäätöksen tekemistä, jotta sillä olisi vaikutusta. Etämyynissä asiakirja voidaan tiettyjen edellytysten täytyessä antaa vasta sopimuksen tekemisen jälkeen. Asetuksessa säädetään myös, millä muilla pysyvillä välineillä kuin paperimuodossa annettavana asiakirjana avaintietoasiakirja voidaan toimittaa sijoittajalle. Yksityiskohdattaiset määräykset menetelmistä, aikataulusta ja edellytyksistä täsmennetään delegoiduilla sääöksillä.

Asetuksen 14 artiklassa on säädetty avaintietoasiakirjan antamisesta veloituksetta ja asiakirjan antamismuodosta paperilla tai muulla pysyvällä välineellä kuten verkkosivustolla.

Asetuksen 15—18 artikla sisältävät viranomaisille annettavia toimivaltasäännöksiä vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita koskevista interventioimista ja niiden käyttämisen edellytyksistä. Asetuksen mukaan kansallisilla viranomaisilla on valtuudet asettaa kielto tai rajoitus näiden tuotteiden markkinoinnille, jakelulle tai myynnille taikka tiettytyypiselle finanssialan toiminnalle tai käytännölle jäsenvaltioissa.

Asetuksen 19 artiklassa säädetään asiakasvalitusten käsittelystä.

Asetuksen 20 artikla säättää toimivaltaisille viranomaisille yhteistyövelvollisuuden ja edellyttää valvonta- ja tutkintavaltuuksien varmistamisen sääntelytasolla.

Asetuksen 21 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on sovellettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 95/46/EY yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta, PRIIP-asetuksen nojalla suoritettavaan henkilötietojen käsitteelyyn. Asetusta (EY) N:o 45/2001 yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sovelletaan Euroopan valvontaviranomaisten suorittamaan henkilötietojen käsitteelyyn.

Asetuksen 22—29 artikla sisältävät säännökset hallinnollisista seuraamuksista ja muista toimenpiteistä. Jäsenvaltioiden on annettava säännöt, joissa vahvistetaan asianmukaiset hallinnolliset seuraamukset ja toimenpiteet asetuksen rikkomisesta.

Asetuksen 25 artikla sisältää esimerkinomaisen luettelon niistä seikoista, jotka toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon hallinnollisia seuraamuksia ja toimenpiteitä määrätessään. Asetuksen 26 artikla sisältää valitusoikeutta koskevan säännöksen, 27 artikla tietojentoimittamisvelvollisuuden Euroopan valvontaviranomaisille, 28 artikla rikkomusten ilmoittamista koskevan velvollisuuden (niin sanottu *whistle-blowing* -järjestelmä) ja 29 artikla seuraamusten sekä toimenpiteiden julkistamista koskevat säännökset.

3 Nykytila

Paketoitujen, mukaan lukien vakuutusmuotoisten, sijoitustuotteiden tarjoamista koskevat useat EU-säädöksiin perustuvat kansalliset säännökset. Säännöksiä on annettu muun muassa esitedirektiivin, sijoitusrahastodirektiivin, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/61/EU, jäljempänä *AIFM-direktiivi*, vakuu-

tusedustusedirektiivin ja Solvenssi II direktiivin täytäntöön panemiseksi. Myös uudistetun MiFID II direktiivin kansallinen täytäntöönpano on käynnissä ja kansallisten täytäntöönpanosäännösten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2017 alusta lukien.

Lisäksi vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita, kuten kapitalisaatiosopimuksia, säästöhenkivakuutuksia ja yksilöllisiä eläkevakuutuksia koskevat Suomessa vakuutus sopimuslain (543/1994) säännökset muun muassa ennen sopimuksen tekemistä annettavista tiedoista. Kansallisia, vaila EU-oikeudellista pohjaa olevia säännöksiä on annettu myös sidotusta pitkäaikaissästämisestä (laki 1183/2009). Lisäksi Finanssivalvonta on antanut määräykset ja ohjeet 10/2012 pitkäaikaissästämissopimusten ja vakuutusten kulujen ja tuottojen ilmoittamisesta

4 Nykytilan arviointia

4.1 PRIIP-asetuksen soveltamisala, kansallisten optioiden käyttäminen ja uudelleentarkastelu

Asetus ei johdanto-osan 8 kohdan mukaan estä kansallisesti laajentamasta asetuksen soveltamisalaa myös sellaisiin paketoituihin sijoitus- tai vakuutustuotteisiin, jotka asetuksen mukaan jäävät soveltamisalan ulkopuolelle. Tällaisia tuotteita ovat esimerkiksi paketoitunut yksilölliset eläketuotteet, kuten pitkäaikaissästämissopimus (PS-sopimus) ja eläkevakuutus. Näiden ja muiden vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden välillä ei ole merkittävää eroa verrattaessa esimerkiksi sijoitussidonnaista yksilöllistä eläkevakuutusta ja sijoitussidonnaista kapitalisaatiosopimusta, joista jälkimmäinen kuuluu avaintietoasetuksen soveltamisalaa ja ensimmäinen ei. Molemmissa viitatuissa vaihtoehdoissa sijoittaja voi valita sijoituksensa arvon kehitykseen vaikuttavat kohde-etuudet ja hän kantaa myös riskin sijoitusten arvon kehityksestä. Samoin on tilanne verrattaessa PS-sopimusta sijoitussidonnaiseen säästöhenkivakuutukseen tai sijoitussidonnaiseen kapitalisaatiosopimukseen. PS-sopimuksessa sijoittaja tosin omistaa sopimukseen sisällytetyt sijoituskohteet suoraan toisin kuin asetuksen tarkoittaman paketoitun sijoitustuotteen kohde-etuudet.

Toisaalta paketoituihin yksilöllisiin eläketuotteisiin sisältyy muista sijoitustuotteista poikkeavia piirteitä. Muista sijoitustuotteista poiketen varat on muun muassa sidottu laissa säädettyyn eläkeikään asti. Koska eläketuotteet eivät kuulu asetuksen soveltamisalaa, ei eläketuotteisiin liittyviä erityispiirteitä ole otettu huomioon asetusta laadittaessa eikä niitä ole huomioitu myöskään parhaillaan valmisteilla olevissa alemmanasteisissa EU-säädöksissä. Vapaaehtoisia eläketuotteita koskevia voimassa olevia kansallisia säännöksiä voidaan pitää myös riittävinä sen varmistamiseksi, että vakuutuksenottaja tai pitkäaikaissästämissopimuksen tekevä saa asianmukaiset tiedot ennen sopimuksen tekemistä. Tämän johdosta ei pidetäkään tarpeellisenä laajentaa kansallisesti asetuksen säännöksiä koskemaan vapaaehtoisia eläketuotteita.

Edellä mainittua ratkaisua puoltaa myös se, että vapaaehtoisien yksilöllisten eläkevakuutuksen ja PS-sopimusten uusmyynti on ollut vähäistä viime vuosina, jolloin kustannukset palvelun tarjoajille muodostuisivat kohtuuttoman suuriksi verrattuna sääntelyn laajentamisesta saavutettaviin hyötyihin. Lisäksi on syytä huomata, että komissio arvioi viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2018 asetuksen soveltamisalaa uudelleen ja että tällöin tarkastellaan uudelleen myös asetuksen soveltamista eläketuotteisiin.

Esityksessä ehdotetaan otettavaksi lakiin Finanssivalvonnasta (878/2008), jäljempänä *FivaL*, säännös, joka velvoittaa PRIIP-tuotteen kehittäjän tai myyjän toimittamaan avaintietoasiakirjan viranomaiselle tiedoksi viimeistään silloin, kun tuotteiden tarjoaminen aloitetaan Suomessa. Sijoittajansuojan toteutumisen kannalta on katsottu, että avaintietoasiakirjan toimittaminen viranomaiselle lisää viranomaisen mahdollisuuksia seurata markkinoiden tuotetarjontaa sekä

edistää Finanssivalvonnan mahdollisuuksia uusien valtuuksien kuten interventiovaltuuden käyttämiseen.

Esityksessä ei ehdoteta säädettäväksi avaintietoasetuksen 24 artiklan 3 kohdan mukaisesti lisäseuraamuksista tai toimenpiteistä tai asetuksessa säädettyjä korkeammista hallinnollisista saakoista tai 28 artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti lisävaatimuksista ilmiantojärjestelmistä toimivaltaisille viranomaisille tai työnantajille. Arvopaperimarkkinoiden sääntelyssä viranomaisten valvonta- ja sanktiokeinoista on lisätty uutta sääntelyä runsaasti viime vuosien aikana. Jo säädetyn keinovalikoiman täysimääräinen käyttöönotto mahdollistaa tehokkaan valvonnan ja sen käytännön toteutuksesta on hyvä saada kokemuksia ennen kuin annetaan lisäsääntelyä. Useiden muiden finanssimarkkinoita koskevien EU-säädösten täytäntöönpanon seurauksena finanssimarkkinoilla toimivilla yhtiöillä on jo käytössä laajalti yhtiöiden sisäisiä väärinkäytösepäilyjä koskevia ilmiantokanavia. Tällaisia yhtiöiden omalle henkilöstölle tarkoitettuja yhtiön sisäisiä *whistleblow*-järjestelmiä on jo käytössä pakottaviin EU-säännöksiin perustuen sijoituspalveluyrityksillä, luottolaitoksilla, rahastoyhtiöillä sekä pörssiyrityksillä. Ottaen huomioon edellä esitetyt perusteet sekä pääministeri Juha Sipilän 29.5.2015 julkistamassa hallitusohjelmassa (Hallituksen julkaisusarja 10/2015) esitetty tavoite sääntelyn keventämisestä ehdotuksessa ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena ottaa kyseistä järjestelmää käyttöön vakuutusyhtiöiden ja vakuutusedustajien osalta tässä yhteydessä, pelkästään PRIIP-asetuksen rikkomisepäilyjä koskien.

4.2 Sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä koskeva siirtymäsäännös ja uudelleentarkastelu

Merkittävä tuoteryhmä, joka kuuluu PRIIP-asetuksen soveltamisalaan, mutta on asetuksen siirtymäsäännöksellä jätetty 31 päivään joulukuuta 2019 asti soveltamisalan ulkopuolelle, ovat sijoitusrahastodirektiivin mukaiset sijoitusrahastot ja yhteissijoitusyritykset. Koska sijoitusrahastoista sijoittajille annettavan asiakirjan käyttöönotosta on kulunut vain vähän aikaa, voidaan rahastojen osalta asetuksen mukaan jatkaa sijoitusrahastodirektiivin mukaisen sijoittajille annettavan avaintietoositteen käyttöä vielä 31 päivään joulukuuta 2019 asti. Siirtymäsäännös ulottaa poikkeuksen myös sellaisiin muihin rahastoihin, joista laaditaan sijoitusrahastodirektiivin mukainen avaintietoosite. Siirtymäsäännös perustuu siihen, että sijoitusrahastojen avaintietoosite on suhteellisen äskettäin uudistettu asiakirja ja ollut esikuvana asetuksen mukaiselle avaintietoasiakirjalle. Tiedonantovelvollisuuden ja sijoittajamateriaalien muutosvaatimukset synnyttävät kustannuksia, jotka viime kädessä vyörytetään sijoittajien maksettaviksi, joten muutoksia ei esitetä tehtävän pelkästään esimerkiksi esittämisteknisten muutosten vuoksi, kun sijoittajille kuitenkin tarjotaan lain edellyttämä informaatio.

Komissio arvioi siirtymäsäännöksen mahdollista pidennystä viimeistään 31 päivään joulukuuta 2018 mennessä.

AIFM-direktiivi sääntelee vaihtoehtorahastojen hoitajia ja vaihtoehtorahastojen markkinointia ammattimaisille sijoittajille. Direktiivi on Suomessa implementoitu lailla vaihtoehtorahastojen hoitajista (162/2014), jäljempänä *AIFML*. AIFM-direktiivi antaa jäsenvaltiolle mahdollisuuden haluttaessa kansallisesti sallia vaihtoehtorahastojen tarjoaminen myös ei-ammattimaisille sijoittajille. Suomessa AIFML sallii tarjoamisen ei-ammattimaisille sijoittajille edellyttäen, että vaihtoehtorahastojen hoitajalla on toimilupa ja että vaihtoehtorahastosta on tehty myös avaintietoosite samaan tapaan kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaisesta sijoitusrahastosta.

Kun Suomessa on jo ollut voimassa AIFML:iin perustuva vaatimus tuottaa vaihtoehtorahastosta avaintietoosite silloin, kun sitä halutaan tarjota ei-ammattimaiselle sijoittajalle, on katsot-

tu, että Suomessa siirtymäsäännöstä voidaan soveltaa myös vaihtoehtorahastoihin, sikäli kuin niistä laaditaan avaintietoesite. AIFML on kuitenkin sallinut poikkeamisen avaintietoesitteen laatimisesta Finanssivalvonnan luvalla. Tämä poikkeuslupamahdollisuus ehdotetaan poistettavaksi siirtymäsäännöksen soveltuvuuden varmistamiseksi.

4.3 Vahingonkorvausvastuu

Asetuksen 11 artiklan mukainen vahingonkorvausvastuu avaintietoasiakirjasta soveltuu suoraan kaikkiin asetuksen soveltamisalan piirissä oleviin toimijoihin. Asetuksen vahingonkorvaussäännösten ei ole katsottu olevan miltään osin ristiriidassa kansallisten vahingonkorvaussäännösten kanssa, vaan ne täydentävät nykyistä siviilioikeudellista vastuusääntelyä.

4.4 Toimivaltaisen viranomaisen valvonta- ja seuraamusvaltuudet

Asetus edellyttää, että kansallisesti nimetään toimivaltainen viranomainen valvomaan asetuksen säännöksiä. Kyseinen toimivaltainen viranomainen voisi käyttää myös suoraan asetuksen 17 artiklassa säädettyjä tuotevalvontavaltuuksia. Asetuksen noudattamisen valvonnan järjestämiseksi ehdotetaan, että FivaL:a täydennetään niin, että Finanssivalvonta toimii PRIIP-asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. FivaL:n valvontavaltuussäännöksiin on myös informatiivisista syistä tarpeen sisällyttää viittaussäännös asetuksessa määriteltyihin tuotevalvontavaltuuksiin.

Vastaavia valvonta- ja tuoteinterventiosäännöksiä sisältyy myös Euroopan parlamentin ja neuvoston 15 päivänä toukokuuta 2014 antamaan asetukseen (EU) N:o 600/2014 rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta, joka tulee jäsenvaltioissa sovellettavaksi 3 päivänä tammikuuta 2017 alkaen. Kyseisen asetuksen mukaan kansallisilla viranomaisilla on valtuudet asettaa kieltö tai rajoitus rahoitusvälineiden ja strukturoitujen talletusten markkinoinnille, jakelulle tai myynnille taikka tietuutyyppiselle finanssialan toiminnalle tai käytännölle jäsenvaltioissa. Kyseinen asetus antaa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle (ESMA) ja Euroopan pankkiviranomaiselle (EBA) vastaavanlaiset valtuudet kuin PRIIP-asetuksessa annetaan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle (EIOPA), toteuttaa väliaikaisia interventiotoimia rahoitusvälineiden ja strukturoitujen talletusten osalta.

PRIIP-asetuksessa on säädetty oikeushenkilöille ja luonnollisille henkilöille asetettavista rahamääräisistä enimmäisseuraamuksista, joita toimivaltaisella viranomaisella on asetuksen tiettyjä sääntöjä rikottaessa oltava valtuus kansallisten sääntöjen perusteella määrätä. Asetuksen 24 artiklassa luetelluista hallinnollisista seuraamuksista ja toimenpiteistä kansallista täytäntöönpanoa edellyttävät ensinnäkin rahamääräiset hallinnolliset seuraamukset, joiden osalta ehdotetaan asetuksen edellyttämiä muutoksia FivaL:iin. Lisäksi FivaL 5 §:n määritelmäsäännöksen muista finanssimarkkinoilla toimivista on lisättävä henkilöt, jotka ovat velvollisia noudattamaan avaintietoasetuksen säännöksiä. Tällä varmistetaan se, että Finanssivalvonnalla on käytössään asetuksen 24 artiklan 2 kohdan a—d kohdassa säädetyt toimenpidevaltuudet myös muiden kuin sen valvottavien osalta. Finanssivalvonnalla on lisäksi jo nykyisin lain 61 §:n 3 ja 4 momentin perusteella valtuus määrätä lain 33 §:ssä tarkoitettu toimeenpanokieltö tai uhkasakko ulkomaiselle valvottavalle. Finanssivalvonnan tietojensaantivaltuudet lain 3 luvussa kohdistuvat myös pääsääntöisesti sen valvottaviin ja muihin finanssimarkkinoilla toimiviin, mistä johtuen lain 5 §:n määritelmäsäännöstä on tietojensaantivaltuuksien riittävyyden vuoksi tarkistettava.

Kansallista täytäntöönpanoa edellyttää myös asetuksen 24 artiklan 4 kohta. Kyseisen säännöksen mukaan tilanteessa, jossa toimivaltaiset viranomaiset ovat määränneet hallinnollisen seuraamuksen tai toimenpiteen, niillä on oltava valtuudet tiedottaa asiasta suoraan tai vaatia

PRIIP-tuotteen kehittäjää tai PRIIP-tuotteesta neuvoja antavaa tai PRIIP-tuotetta myyvää henkilöä tiedottamaan asiasta suoraan asianomaisille yksityissijoittajille niin, että sijoittajille esitetään tiedot hallinnollisesta seuraamuksesta tai toimenpiteestä sekä siitä, missä sijoittajat voivat tehdä valituksia tai esittää korvausvaateita.

Asetuksen 25—29 artikla eivät edellytä kansallista täytäntöönpanoa, sillä FivaL säännöksiin sisältyvät jo nykyisin kyseisten artiklojen asettamat velvollisuudet, eikä kansallisia optioita käytetä.

5 Ehdotetut muutokset

5.1 Yleistä

Asetus on Suomessa suoraan sovellettavaa oikeutta eikä se sellaisenaan edellytä täytäntöönpanotoimia lukuun ottamatta asetuksen säännöksiä toimivaltaisen viranomaisen toimivaltuuksista

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi FivaL:iin valvontavaltuuksien ja hallinnollisten seuraamusten lisäksi velvollisuus toimittaa avaintietoasiakirja viranomaiselle tiedoksi. Suomessa Finanssivalvonta valvoo sekä luottolaitoksia, sijoituspalveluyrityksiä, rahastoyhtiöitä, vaihtoehtorahastojen hoitajia että vakuutusyhtiöitä. Kuluttajiin kohdistuvan markkinoinnin ja kuluttajasopimusten kohtuuttomien ehtojen valvonnassa kuluttaja-asiamiehellä ja Finanssivalvonnalla on rinnakkainen toimivalta finanssialalla. Viranomaisten edellytetään toimivan tarkoituksemukaisessa yhteistyössä ja kuulevan tarpeelliselta osin toisiaan.

Vaihtoehtorahastoja koskevan kansallisen sääntelyn ehdotetut muutokset mahdollistavat Suomessa siirtymäsäännöksen soveltamisen myös muihin kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaisiin sijoitusrahastoihin.

5.2 Finanssivalvonnan valvonta- ja seuraamusvaltuudet

Valvontavaltuudet

Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonta toimisi PRIIP-asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena ja valvoisi asetuksen 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti Suomessa tai Suomesta käsin markkinoitavien, tarjottavien tai myytävien vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden markkinoita. Finanssivalvonta voisi myös käyttää asetuksen 17 artiklassa määritellyjä interventioita. Asetus taikka FivaL:iin esitetyt muutokset eivät kuitenkaan rajoita Suomessa kuluttaja-asiamiehen kuluttajansuojalakiin (38/1978) perustuvaa rinnakkaista toimivaltuutta.

Hallinnolliset seuraamukset

Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonnalla olisi asetuksessa edellytetty valtuus määrätä taloudellisia hallinnollisia seuraamuksia asetuksen tiettyjen säännösten rikkomisesta. Ehdotetut määrät ovat samat kuin asetuksessa säädetyt eli kansallisesti ei säädetä korkeammista hallinnollisista seuraamusmaksuista. Oikeushenkilöille määrättävä seuraamusmaksu ehdotetaan olevan enintään joko viisi miljoonaa euroa tai kolme prosenttia kyseisen oikeushenkilön vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta konsernitasolla laskettuna sen mukaan, kumpi olisi suurempi. Luonnollisten henkilöiden osalta seuraamusmaksun enimmäismäärän ehdotetaan olevan 700 000 euroa. Edellä mainitut enimmäismäärät voitaisiin kuitenkin ylittää niissä tilanteissa, joissa rikkomuksella saavutettu määritettävissä oleva hyöty tai vältetty tappio olisi kyseisiä enimmäismääriä suurempi. Näissä tilanteissa seuraamusmaksun enimmäismäärä voisi olla

kaksi kertaa suurempi kuin rikkomisella saatu hyöty. Seuraamusmaksuperusteiden lisäämiseksi FivaL 40 §:n 2 momentin luettelmaan tehdään muita teknisiä muutoksia.

Avaintietoasiakirjan toimittaminen tiedoksi Finanssivalvonnalle

Ehdotuksen mukaan PRIIP-tuotteen kehittäjän tai sitä myyvän tahon on toimitettava avaintietoasiakirja Finanssivalvonnalle tiedoksi Finanssivalvonnan jälkikäteistä markkinaseurantaa ja -valvontaa varten viimeistään silloin, kun tuotteen tarjoaminen aloitetaan Suomessa. Toimitamisvelvollisuus koskee myös tilanteita, joissa avaintietoasiakirjaa muutetaan asetuksen 10 artiklan mukaisesti tuotteen myynnin aikana. Tällöin asiakirja on toimitettava Finanssivalvonnalle samassa yhteydessä, kun asiakirja asetetaan saataville 10 artiklan kohdan 1 mukaisesti. Asiakirjan toimitamisvelvollisuus koskee kaikkia tuotteita, joita markkinoidaan Suomessa tai riippumatta siitä, onko myyjä kotimainen vai ulkomainen tai luonnollinen vai oikeushenkilö.

5.3 Vaihtoehtorahaston poikkeuslupa avaintietoesitteen laatimisesta

AIFML 13 luvussa säädetty avaintietoesitteen laatimista koskeva poikkeuslupamahdollisuus ehdotetaan poistettavaksi, jotta asetuksen edellytykset siirtymäsäännöksen soveltamisesta myös vaihtoehtorahastoista laadittaviin avaintietoesitteisiin kansallisesti täyttyvät. Suomessa voimassa olevan lain mukaan vaihtoehtorahastoja voi tarjota myös ei-ammattimaisille sijoittajille edellyttäen, että rahastojen hoitajalla on toimilupa ja että vaihtoehtorahastosta on laadittu avaintietoesite samaan tapaan kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaisista sijoitusrahastoista. Kun asetuksen siirtymäsäännös viittaa yksiselitteisesti sijoitusrahastodirektiivin mukaiseen avaintietoesitteeseen, eikä asetus kuten ei myöskään sijoitusrahastodirektiivi tunne mahdollisuutta myöntää poikkeusta esitteen laatimisesta tarjottaessa paketoitua sijoitustuotetta ei-ammattimaiselle sijoittajalle, ehdotetaan AIFML 13 luvun 4 §:n 4 momentin mukaisen poikkeuslupamahdollisuuden kumoamista, jotta Suomessa myös vaihtoehtorahastot voivat hyödyntää siirtymäsäännöksen mahdollisuutta ja jatkaa käytössä olevan avaintietoesitteen käyttämistä. Halutessaan vaihtoehtorahastojen hoitajat voivat siirtyä tuottamaan asetuksen tarkoittaman avaintietoasiakirjan asetuksen täytäntöönpanosta lukien. Tällaista valintaa tulee johdonmukaisesti jatkossa noudattaa. Sijoittajan suojan kannalta on tärkeää, että avaintiedot annetaan mahdollisimman johdonmukaisesti valitulla esittämistavalla. Mikäli palveluntarjoaja on luopunut siirtymäsäännöksen mahdollistamasta sijoitusrahaston avaintietoesitemallin käyttämisestä, ei valintaa tule enää kyseisen rahaston osalta takautuvasti muuttaa.

Vastaavasti ehdotetaan kumottavaksi valtiovarainministeriön asetuksenantovaltuus poikkeuslupan tarkemmista edellytyksistä AIFML 13 luvun 7 §:n 1 momentin 1 alakohdasta, jossa on viittaus kumottavaksi ehdotettuun AIFML 13 luvun 4 §:n 4 momenttiin. Valtiovarainministeriö on antanut muun muassa AIFML 13 luvun 7 §:n 1 momentin nojalla asetuksen vaihtoehtorahastojen hoitajien toiminnasta (226/2914, jäljempänä *VMA*). *VMA*:n 6 §:ssä on säädetty avaintietoesitteen laatimista koskevan poikkeuslupan edellytyksistä. Poikkeuslupan edellytykset tullaan vastaavasti poistamaan.

6 Esityksen vaikutukset

6.1 Asetuksen soveltamisesta johtuvat taloudelliset vaikutukset

Asetuksen edellyttämän avaintietoasiakirjan tuottamisesta ja päivittämisestä aiheutuu lisäkustannuksia erityisesti sijoitustuotteiden kehittäjille, joille kuuluu vastuu sijoitustuotteita koskevan avaintietoasiakirjan laatimisesta. Asetus velvoittaa esittämään sijoittajalle annettavat keskeiset tiedot määrämuotoisesti ja kootusti. Esitettävät tiedot ovat monilta osin yritysten saata-

villa. Tietojen antamisen muodosta ei ole vastaavalla tavalla aiemmin säädetty muiden kuin sijoitusrahastojen osalta. Avaintietoasiakirjan laatiminen edellyttää tietojen jalostamista asetuksessa edellytettyjen yksityiskohtaisten laskelmien tekemiseksi ja esittämiseksi. Tietoja on säilytettävä ja päivitettävä yritysten tietokannoissa. Asetuksen soveltamisalaan tulee kuulumaan myös sellaisia paketoituja tuotteita kuten strukturoidut talletukset ja strukturoidut joukkovelkakirjalainat, joissa tiedonantovelvollisuudet tulevat uusina vaatimuksina. Parhailtaan valmis-teilla oleva alemmantasoinen EU-sääntely täsmentää avaintietoasiakirjan lopullisen sisällön. Sääntelystä odotetaan hyvin yksityiskohtaista. Vasta tämän sääntelyn valmistuttua voidaan arvioida kustannuksia tarkemmin.

Toisaalta säännökset parantavat tuotteiden keskeisten ominaisuuksien tunnistamista ja helpottavat eri tuotteiden vertailua. Tämä helpottaa tuotteiden markkinointia ja mahdollistaa sijoittajien kannalta tehokkaamman päätöksenteon ja on omiaan lisäämään myös markkinoita kohtaan tunnettua luottamusta. Näillä tekijöillä on sekä välittömiä että välillisiä myönteisiä vaikutuksia sijoitustuotteiden myyntiin. Asetus yhdenmukaistaa ei-ammattimaisille sijoittajille annettavaa sijoittajainformaatiota EU-alueella ja helpottaa siten rajan yli tarjontaan liittyvien vaatimusten hallinnointia ja voi osaltaan alentaa myös rajan yli toimintaan liittyviä sijoittajainformaatiokustannuksia.

6.2 Esityksen vaikutukset viranomaistoimintaan ja muut arvioidut vaikutukset

Asetuksen edellyttämien avaintietoasiakirjojen valvontaan liittyvät tehtävät ja viranomaisen väliintulo- sekä seuraamusvaltuuksien käyttäminen lisäävät viranomaisessa tehtävää työtä. Erityisesti seuraamusvaltuuksien käyttämiseen liittyy pitkän työprosessin läpivienti viranomaisessa osapuolten oikeusvarmuuden turvaamiseksi, mikä edellyttää riittävää käytettävissä olevien resurssien määrää. Toisaalta seuraamusvaltuuksien käyttömahdollisuudella voi olla tehokas ennaltaehkäisevä vaikutus, mikä on omiaan vähentämään tarvetta valtuuksien käyttämiseen. Käsiteltävien tapauksien määrää ei ole mahdollista ennustaa, mutta yksittäisten tapaustenkin läpivienti edellyttää prosessin suunnittelua ja resursointia viranomaisessa ja siten varautumista uuteen tehtävään.

AIFML:n avaintietoesitystä koskevan poikkeuslupamahdollisuuden poistaminen tiukentaa vaihtoehtorahastoihin sovellettua tiedonantovelvollisuutta Suomessa verrattuna aiempaan sääntelyyn, mutta ei suhteessa asetuksen tuomiin velvollisuuksiin. Poikkeuslupaa laatia avaintietoesitys on haettu esimerkiksi sellaisten vaihtoehtorahastojen tarjoamiseen ei-ammattimaisille sijoittajille, joihin sijoittajilta vaaditaan merkittävä vähimmäissijoitus ja jotka usein ovat suljettuja sen jälkeen, kun riittävä pääoma on saatu kerättyä rahastoon. Siirtymäsäännöksen ulottaminen myös vaihtoehtorahastoihin antaa toimijoille kuitenkin mahdollisuuden valita omaan toimintamalliinsa parhaiten sopivan esitevaihtoehdon valinnan siirtymäkauden aikana ja helpottaa kustannuspaineita, joita esitteiden muutostyöt voivat aiheuttaa.

Lakiehdotuksilla ei ole nähtävissä merkittäviä ympäristövaikutuksia tai muita merkittäviä yhteiskunnallisia vaikutuksia kuten vaikutusta työllisyyteen.

7 Asian valmistelu

Ehdotus hallituksen esitykseksi on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Valtiovarainministeriö asetti 31 päivänä maaliskuuta 2015 työryhmän valmistelemaan asetuksen kansallista täytäntöönpanoa. Työryhmässä ovat olleet edustajat valtiovarainministeriöstä, oikeusministeriöstä, sosiaali- ja terveysministeriöstä, Finanssivalvonnasta ja Kilpailu- ja kuluttajavirastosta. Työryhmä on kutsunut pysyvät asiantuntijat Finanssialan keskusliitosta sekä Vakuutus- ja raahoitusneuvonnasta.

Esityksestä pyydettiin lausunto [] taholta. Esityksen jatkovalmistelussa on otettu huomioon lausunnoissa esitettyjä näkökohtia siltä osin kuin nämä ovat antaneet aihetta tarkentaa esitystä.

8 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Finanssivalvonnan toimivaltuudet

FivaL 33 §:ään ehdotetaan lisättävän säännös Finanssivalvonnan oikeudesta käyttää PRIIP-asetuksessa määriteltyjä valvontavaltuuksia. Finanssivalvonnalla olisi asetuksen mukaisesti oikeus kieltää tai rajoittaa Suomessa tai Suomesta käsin tapahtuvaa vakuutusmuotoisten sijoitus tuotteiden markkinointia, tarjoamista tai myyntiä taikka vakuutusyhtiöiden tai jälleenvakuutusyhtiöiden tietuentyypistä rahoitusalan toimintaa tai käytäntöä. Lisäksi lain 40 §:ään ja 41 a §:ään ehdotetaan lisättävä asetuksen edellyttämät säännökset hallinnollisen seuraamusmaksun määräämisestä asetuksen tiettyjä säännöksiä rikottaessa.

Lakiehdotuksiin sisältyvät Finanssivalvonnalle annettavat toimi- ja seuraamusvaltuudet eivät ole sisällöltään tai luonteeltaan uudentyypisiä. Finanssivalvonnan ja sitä edeltävän Rahoitustarkastuksen toimivaltuudet on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (esimerkiksi PeVL 67/2002 vp, PeVL 4/2005 vp ja PeVL 28/2008 vp).

FivaL 33 §:ssä säädetään jo nykyisin vastaaventyypisistä yleisistä toimivaltuuksista, joiden perusteella Finanssivalvonnalla on oikeus kieltää valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan tekemän päätöksen tai suunnitteleman toimenpiteen toteutus taikka velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan lopettamaan toiminnassaan soveltamansa menettelyn jos päätös, toimenpide tai menettely on ristiriidassa finanssimarkkinoita koskevien säännösten kanssa. Finanssivalvonnalla on tämän lisäksi useisiin muihin sektorilakeihin sisältyviä täsmällisiä toimeenpanokieltovaltuuksia.

Lakiehdotuksiin sisältyvät säännökset hallinnollisesta seuraamusmaksusta vastaavat myös luonteeltaan ja sisällöltään voimassa olevaan lainsäädäntöön jo sisältyviä säännöksiä, jotka on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (esimerkiksi PeVL 55/2005 vp ja 32/2005 vp, PeVL 17/2012 vp).

Edellä esitetyillä perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

9 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 31 päivänä joulukuuta 2016 samanaikaisesti PRIIP-asetuksen soveltamisesta lukien.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 5 §:n 1 momentin 27 kohta, 33 §:n 4 momentin 8 kohta, 40 §:n 2 momentti ja 6 luvun otsikko sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentin 27 kohta osaksi laeissa 752/2012 ja 198/2015, 33 §:n 4 momentin 8 kohta laissa 1279/2015 ja 40 §:n 2 momentti laissa 752/2012, sekä

lisätään 5 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 752/2012 ja 198/2015, uusi 28 kohta, 33 §:n 4 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 1279/2015, uusi 9 kohta, 33 §:ään uusi 5 momentti, uusi 37 b §, 41 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1279/2015, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, ja uusi 50 [i] § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

5 §

Muut Finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

27) valtion eläkerahastosta annetun lain 4 f §:ssä ja kunnallisen eläkelain 165 c §:ssä tarkoitettua rekisterin pitäjää;

28) sitä, joka on velvollinen noudattamaan Euroopan parlamentin ja neuvoston antamaa asetusta (EU) N:o 1286/2014 vähittäismarkkinoille tarkoitettuja paketoituja ja vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita (PRIIP- tuotteita) koskevista avaintietoasiakirjoista, jäljempänä *paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetus*.

3 luku

Valvontavaltuudet

33 §

Toimeenpanokielto ja oikaisukehotus

Finanssivalvonnan oikeudesta:

8) kieltää kauppojen sisäistä toteuttajaa järjestämästä sisäistä toteuttamista rahoitusvälineellä säädetään kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5 luvun 6 §:ssä;

9) kieltää ja rajoittaa Suomessa tai Suomesta käsin tapahtuva vakuutusmuotoisten sijoitus- tuotteiden markkinointi, tarjoaminen tai myynti taikka vakuutusyhtiöiden tai jälleenvakuutus- yhtiöiden tietyn tyyppinen finanssialan toiminta tai käytäntö säädetään paketoitujen sijoitus- tuotteiden avaintietoasetuksen 17 artiklassa.

Finanssivalvonta voi vaatia paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksessa tarkoitettua tuotteen kehittäjää, siitä neuvoja antavaa tai sitä myyvää henkilöä antamaan asianomaisille si- joittajille tiedot Finanssivalvonnan tämän lain 3 tai 4 luvun nojalla tekemästä päätöksestä sekä siitä, missä sijoittajat voivat tehdä valituksia tai esittää korvausvaateita.

37 b §

Paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksessa tarkoitettujen avaintietoasiakirjojen toi- mittaminen Finanssivalvonnalle

Paketoidun sijoitustuotteen kehittäjän tai tuotteen myyjän tulee toimittaa tuotteesta laadittu paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksen tarkoittama avaintietoasiakirja tiedoksi Fi- nanssivalvonnalle viimeistään, kun tuotteen tarjoaminen aloitetaan Suomessa.

4 luku

Hallinnolliset seuraamukset

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikko:

1) markkinarakennetoimija-asetuksen 4 artiklan 1 kohdan tai 3 kohdan säännöstä finanssi- markkinoilla toimivan vastapuolen tekemien OTC-johdannaisten määrittämisvelvollisuudesta taikka 10 artiklan 1 kohdan säännöstä finanssialan ulkopuolisen vastapuolen tekemien OTC- johdannaisten määrittämisvelvollisuudesta ja ilmoitusvelvollisuudesta;

2) Finanssivalvonnan lyhyeksimyntiasetuksen 20 artiklan 2 kohdan, 21 artiklan 1 kohdan tai 23 artiklan 1 kohdan taikka Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen 28 artiklan 1 koh- dan nojalla tekemää päätöstä;

3) huutokauppa-asetuksen 38, 39 ja 40 artiklan säännöksiä sisäpiirintiedon kielletystä käy- töstä, 41 artiklan säännöksiä markkinoiden manipulointia koskevasta kiellosta tai 42 artiklan 1, 3 tai 5 kohdan säännöksiä markkinoiden väärinkäytön vähentämistä koskevasta erityisvaa- timuksista; tai

4) paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksen 5 artiklan 1 kohdan säännöstä avaintie- toasiakirjan laatimisesta, 6, 7 ja 8 artiklan 1—3 kohdan säännöstä avaintietoasiakirjan muo- dosta ja sisällöstä, 9 artiklan säännöstä markkinointiviestinnän sisällöstä, 10 artiklan 1 kohdan säännöstä avaintietoasiakirjan säännöllisestä tarkastelemisesta, 13 artiklan 1, 3 ja 4 kohdan se- kä 14 artiklan säännöstä avaintietoasiakirjan toimittamisesta tai 19 artiklan säännöstä asiakas- valitusten käsittelystä.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee 40 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään joko kolme prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi miljoonaa euroa, sen mukaan, kumpi on suurempi. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 700 000 euroa.

6 luku

**Ulkomaisten valvottavien ja niiden Suomessa olevien sivuliikkeiden valvonta ja yhteistyö
ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa sekä EU-asetusten valvonta**

50 [i] §

*Toiminta paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena
viranomaisena*

Finanssivalvonta toimii paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksen 4 artiklan 8 kohdan ja 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 13 luvun 4 §:n 4 momentti, sekä
muutetaan 13 luvun 7 § seuraavasti:

13 luku

Markkinointi ei-ammattimaiselle asiakkaalle

7 §

Asetuksenantovaltuus

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin täytäntöönpanemiseksi antaa tarkemmat säännökset:

- 1) 2 §:n 3 momentissa, 3 §:n 4 momentissa ja 6 §:n 4 momentissa tarkoitetun Finanssivalvonnan myöntämän poikkeuksen edellytyksistä;
- 2) 4 ja 5 §:n tarkoittamista sijoittajalle annettavia avaintietoja koskevista vaatimuksista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

1.

Lag**om ändring av lagen om Finansinspektionen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 5 § 1 mom. 27 punkten, 33 § 4 mom. 8 punkten, 40 § 2 mom. och rubriken för 6 kap., av dem 5 § 1 mom. 27 punkten sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 752/2012 och 198/2015, 33 § 4 mom. 8 punkten sådan den lyder i lag 1279/2015 och 40 § 2 mom. sådant det lyder i lag 752/2012, samt
fogas till 5 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 752/2012 och 198/2015, en ny 28 punkt, till 33 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1279/2015, en ny 9 punkt, till 33 § ett nytt 5 mom., till lagen en ny 37 b §, till 41 a §, sådan den lyder i lag 1279/2015, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 och 4 mom. blir 4 och 5 mom., och till lagen en ny 50 i § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

5 §

Andra finansmarknadsaktörer

Med andra finansmarknadsaktörer avses i denna lag

27) registeransvariga som avses i 4 f § i lagen om statens pensionsfond och i 165 c § i lagen om kommunala pensioner,

28) den som är skyldig att iaktta Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter), nedan *förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter*.

3 kap.

Tillsynsbefogenheter

33 §

Verkställighetsförbud och rättelseuppmaning

Bestämmelser om Finansinspektionens rätt att

8) förbjuda en systematisk internhandlare att ordna interna transaktioner med finansiella instrument finns i 5 kap. 6 § i lagen om handel med finansiella instrument,

9) förbjuda eller begränsa marknadsföring, distribution och försäljning av försäkringsbaserade investeringsprodukter eller en typ av finansiell verksamhet eller praxis vid ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag i eller från Finland finns i artikel 17 i förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter.

Finansinspektionen kan kräva att en produktutvecklare som avses i förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter och dem som ger råd om eller säljer dessa produkter ska informera de berörda investerarna om ett beslut som Finansinspektionen fattat med stöd av 3 eller 4 kap. i denna lag samt om vart investerarna ska vända sig för att anföra besvär eller kräva ersättning.

37 b §

Tillhandahållande av i förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter avsedda faktablad till Finansinspektionen

Utvecklaren av en paketerad investeringsprodukt eller den som säljer produkten ska sända det faktablad som utarbetats över produkten enligt förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter till Finansinspektionen för kännedom senast då produkten börjar tillhandahållas i Finland.

4 kap.

Administrativa påföljder

40 §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgift ska också påföras den som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar eller bryter mot

1) bestämmelsen i artikel 4.1 eller 4.3 i EMIR-förordningen om clearingkravet för OTC-derivatkontrakt som ingåtts med en finansiell motpart eller bestämmelsen i artikel 10.1 i den förordningen om clearingkravet och rapporteringskravet för OTC-derivatkontrakt som ingåtts med en icke-finansiell motpart,

2) ett beslut som Finansinspektionen fattat med stöd av artikel 20.2, 21.1 eller 23.1 i blankningsförordningen eller ett beslut som Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten fattat med stöd av artikel 28.1 i den förordningen,

3) bestämmelserna i artiklarna 38, 39 och 40 i auktioneringsförordningen om förbjuden användning av insiderinformation, bestämmelserna i artikel 41 om förbudet mot otillbörlig marknadspåverkan eller bestämmelserna i artikel 42.1, 42.3 eller 42.5 om särskilda krav för att minska risken för marknadsmissbruk, eller

4) bestämmelsen i artikel 5.1 i förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter om upprättande av faktablad, bestämmelserna i artiklarna 6, 7 och 8.1–8.3 i den förordningen om faktabladets form och innehåll, bestämmelsen i artikel 9 i den förordningen om marknadsföringsmaterialets innehåll, bestämmelsen i artikel 10.1 i den förordningen om regelbunden översyn av faktabladet, bestämmelserna i artiklarna 13.1, 13.3 och 13.4 samt artikel 14 i den förordningen om tillhandahållande av faktabladet eller bestämmelsen i artikel 19 i den förordningen om kundklagomål.

41 a §

Påföljdsavgiftens maximibelopp i vissa fall

Om påföljdsavgiften påförs för en överträdelse eller försummelse av en bestämmelse som avses i 40 § 2 mom. 4 punkten, får en juridisk person påföras en påföljdsavgift som uppgår till antingen högst tre procent av den juridiska personens omsättning under året före gärningen eller försummelsen eller högst fem miljoner euro, beroende på vilkendera som är större. En fysisk person får påföras högst 700 000 euro i påföljdsavgift.

6 kap.

Tillsyn över utländska tillsynsobjekt och deras filialer i Finland och samarbete med utländska tillsynsmyndigheter samt tillsynen över EU-förordningar

50 i §

Verksamhet som behörig myndighet enligt förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter

Finansinspektionen är den behöriga myndighet som avses i artiklarna 4.8 och 15.2 i förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

2.

Lag**om ändring av lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014) 13 kap. 4 § 4 mom., samt
ändras 13 kap. 7 § som följer:

13 kap.

Marknadsföring till icke-professionella kunder

7 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Genom förordning av finansministeriet får i syfte att genomföra AIFM-direktivet utfärdas närmare bestämmelser om

- 1) förutsättningarna för att Finansinspektionen ska bevilja undantag som avses i 2 § 3 mom., 3 § 4 mom. och 6 § 4 mom.,
- 2) de krav på faktabladet till investerare som avses i 4 och 5 §.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Snellmaninkatu 1 A

PL 28, 00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin 0295 160 01

Telefaksi 09 160 33123

www.vm.fi

ISSN 1797-9714 (pdf)

ISBN 978-952-251-736-4 (pdf)

Joulukuu 2015